

9k2178

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN

B.V.D.

KAMMELI VAN DER
 VICEMINISTER-PRÉSIDENT
 Geheime Registratuur
 INKOMEN
 23 SEP. 1964
 Agenda Nr. 2309
 Dossier Nr. 64 2178

AAN: Zijne Excellentie
 De Vice Minister President,
 Plein 1,
 's-Gravenhage.

Onderwerp: Rapportage Cdt.
 TRIS over de situatie
 in Suriname.

Nr 755-160

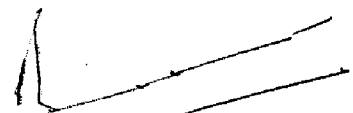
's-Gravenhage, 3 september 1964.
 Stadhoudersplantsoen 25

Bijlage(n): 1

ZEER GEHEIM

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierbij aan te bieden een nota betreffende rapportage Commandant TRIS over de situatie in Suriname. Waar nodig is hierop mijnerzijds commentaar geleverd.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

 Mr. J.S. Sinninghe Damsté.

6/179

ZEER GEHEIM

Men gelieve steeds één zaak in één brief te behandelen en bij beantwoording nauwkeurig het onderwerp, de dagtekening en het nummer van deze brief te vermelden.

ZEER GEHEIM

Betr.: Rapportage Commandant TRIS
over de situatie in Suriname

Aan een brief van de Commandant Troepenmacht in Suriname (Co - TRIS) aan de bevelhebber landstrijdkrachten dd. 21-8-1964 werden de volgende gegevens ontleend.

1. De Surinamer E. van Genderen, broer van het NPS-statenlid Van Genderen, wordt ervan verdacht de hand te hebben in wapensmokkel (vnl. revolvers en pistolen) van Frans Guyana naar Brits Guyana ten behoeve van de PNC (People's National Congress, de grootste oppositiepartij in Brits Guyana.)
2. Uit Algerije en Frankrijk zouden door de MLZC (Mouvement de Libération des Zônes Caraïbes) wapens naar "koloniale" gebieden en Midden-Amerika, waaronder ook Suriname, worden gesmokkeld.
3. Uit Cuba en landen achter het IJzeren Gordijn zouden met zeeschepen, verborgen onder de normale lading, wapens naar Brits Guyana worden gesmokkeld en worden gelost aan de kortgeleden vergrote steigers te Springlands.
Aangezien deze schepen om Springlands te bereiken over de Corantijn moesten varen, geschiedt de veronderstelde wapensmokkel via Surinaams grondgebied.
4. Vanuit Cuba en Trinidad zouden kleine aantallen wapens via verschillende routes door Suriname naar Brits Guyana worden gesmokkeld.
5. Melding wordt gemaakt van door Hindoestanen ondernomen pogingen om wapens te bemachtigen. Zo trachtte een onbekende Hindoestaan een militair van het Nederlandse Troependetachment te bewegen hem zijn revolver te verkopen, terwijl er eveneens sprake is van een onbekende Hindoestaan uit Brits Guyana, die stenguns trachtte te kopen.
6. Ook vanuit Brazilië zouden per schip kleine hoeveelheden handvuurwapens naar Suriname worden gesmokkeld. Gewag wordt gemaakt van duikboten, die tussen november '63 en april '64 voor de Surinaamse kust wapenladingen zouden hebben overgeladen in korjalen.
7. Op 18 april 1964 zou de PNR op het laatste nippertje een guerilla-oefening in Groningen hebben afgelast, omdat de PNR-leiding te weten was gekomen dat de politie gereed stond om in te grijpen. De politie verkreeg haar inlichtingen van de Troepenmacht Suriname.

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

8. In juni '64 zou een onbekende Brits-Guyanees aan een onbekende PNR-leider hebben geschreven, dat ergens in N.O.-Brits Guyana wapens en munitie klaar lagen voor de PNR.
9. De PNR zou in mei/juni '64 in Paramaribo 16 guerillagroepen (totale sterkte tussen 60 en 200 man) hebben geformeerd.
De PNR zou voornemens zijn deze sterkte op te voeren tot 500 man, verdeeld over 36 groepen. Het eerste doelwit van deze guerillatroepen zou zijn om bij een eventuele omwenteling de Nederlandse Troepenmacht in Suriname volledig te neutraliseren.
10. In Nieuw-Nickerie en Wageningen zou de PNR een guerillagroep van 60 man hebben bewapend met 30 revolvers, 10 jachtgeweren, 8 Lee Enfield geweren, 2 automatische geweren en twee machinegeweren.
11. Melding wordt gemaakt van diefstal, sedert medio '63, van 10 pistolen van de politie en een revolver van de TRIS. Gewezen wordt op de mogelijkheden met of zonder vergunning vuurwapenen te kopen in Suriname, tengevolge waarvan een grote hoeveelheid wapens in omloop is.
12. Naar verluidt zou de PNR in toenemende mate haar aanhangers penetreren in alle van belang zijnde overheidsdiensten. Als voorbeelden worden genoemd ministeries, de opleiding van het korps gewapende politie, de centrale inlichtingendienst en dergelijke. Ook in andere politieke partijen en in vakverenigingen zou de PNR gepenetreerd zijn.

Het vorenstaande geeft mij aanleiding tot enig commentaar. Uit de berichten wordt de indruk verkregen dat in en via Suriname een omvangrijke wapensmokkel plaats vindt. Vastgesteld dient te worden dat tot dusver geen enkel concreet geval bekend werd.

Met uitzondering van de berichten inzake pogingen van Hindoestanen om vuurwapens te kopen van leden van de Nederlandse Troepenmacht in Suriname, lijkt een gereserveerde houding tegenover de geruchten over wapensmokkel hier gewenst.

In mei 1964 werd met onze Engelse zusterdienst van gedachten gewisseld over de geruchten inzake wapensmokkel naar Brits-Guyana. Daarbij werd van Engelse zijde verklaard, dat ook daar de geruchten bekend waren, doch dat intensieve controle van douane en politie in Brits Guyana geen bewijs voor de juistheid van deze berichten had opgeleverd.

De berichten omtrent guerillatraining aan PNR-leden werden tot dusver door geen enkele andere bron bevestigd. Opmerkelijk is dat de veiligheidsofficier van de TRIS, die de politie zou hebben afgetipt inzake de voorgenomen oefening, in zijn rapportage aan de generale staf nimmer melding heeft gemaakt van bedoeld incident.

Ook ten aanzien van deze berichten inzake guerillatraining en voorgenomen terreurdaden tegen Nederlandse militairen lijkt mij een grote reserve geboden.

Het bericht omtrent wapenaanvoer vanuit Algerije en Frankrijk naar Suriname door de MLZC is gebaseerd op een krantenartikel. Aanwijzingen die de juistheid van dit bericht zouden kunnen bevestigen werden niet verkregen.

ZEER GEHEIM

- 3 -

ZEER GEHEIN

Het komt mij voor, dat ook de meldingen inzake wapenbezit door PNR-terreurgroepen vooralsnog te vaag zijn om geheel serieus te worden genomen.

Ten aanzien van de gereleveerde penetratie van de PNR in overheidsdiensten, politieke partijen en vakverenigingen kan worden opgemerkt, dat mij uit kringen van nationalistische Surinamers in Nederland berichten van gelijke strekking hebben bereikt, met name voor wat betreft toenemende invloed van de PNR in de Surinaamse vakbeweging.

2 september 1964.

ZEER GEHEIN